

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/62/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117223623
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8117223623.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci žalobkyne: Z. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. N. č. XX, XXXXX, N., štátny občan SR, právne zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia s.r.o., Pribinova č. 25, Bratislava 496, IČO: 35 792 752, právne zastúpený JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 500,00 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, sp.zn. 12Csp/277/2017-52 zo dňa 05.03.2019 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa rozsudok vo výroku I. a III.
- II. Stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len prvoinštančný súd) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi 50 EUR v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Priznáva žalobkyňi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania z prisúdenej sumy v rozsahu 100 % trov konania, ktorých výške rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

Svoje rozhodnutie, okrem iného, odôvodnil tým, keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobkyne ako spotrebiteľa, súd považoval samotný nárok žalobkyne na primerané finančné zadostučinenie za dôvodný a žalobe vyhovel, avšak iba čiastočne.

2. Z predloženého v rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 7 C 192/2015 - 74 mal súd zistené, že bola uložená povinnosť žalovanému zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným k zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 23.11.2012. V odôvodnení súd uviedol, že účastníci konania dňa 23.11.2012 uzatvorili úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX v zmysle ktorej v kolónke 5 označenom ako údaje o požadovanom revolvingovom úvere v ktorých sa uvádza výška požadovaného úveru 960,00 eur počet splátok 48/20, mesačná splátka vrátane úrokov 49,31 eura, v celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť 2366,88 eura, predpokladaná ročná percentuálna miera nákladov 70,01 %, ročná úroková sadzba 70,01 % a priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov 46,35 %. Súd v závere uviedol, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje platnú dohodu o ročnej percentuálnej miere nákladov v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. h) zákona č. 129/2010 Z.z. a tento sa považuje za bezúročný a bez poplatkov na základe uvedeného aj dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá sa nevzťahovala iba na istinu úveru, ale zabezpečovala aj neexistujúcu pohľadávku vo vzťahu k príslušenstvu úveru považoval za uzatvorenú v rozpore s

ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka a teda išlo o neplatný právny úkon. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.08.2017.

3. S poukazom na všetky okolnosti prípadu teda aj to, že žalobkyňa doteraz nezaplatila celú istinu úveru súd považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 50,00 eur. V porovnaní s inými prípadmi u žalobkyne nedošlo k priamym vyhrážkam a zastrašovaním zo strany dodávateľa, ktoré by mali vplyv na jej psychiku či rodinný život, respektíve uvedené žalobkyňa len tvrdila a na podporu svojich tvrdení žiadne prostriedky procesného útoku nevyužila.

4. Žalobkyňa si sama neplnila svoje zmluvné povinnosti zo zmluvy o úvere, s prípadne aspoň úhradou istiny, preto súd nepovažoval za primerané finančné zadosťučinenie sumu vo výške uplatnenej žalobkyňou.

5. V danom prípade primeraná povaha a rozsah porušenia práv žalobkyne je suma 50,00 eur, ktorá zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobkyňi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa. Na záver súd pripomína, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. na kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (rozsudok KS v Prešove zo dňa 24.05.2017 pod sp. zn. 2Co/137/2016).

6. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 CSP.

7. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný. Zastával názor, že nárok na finančné zadosťučinenie môže vzniknúť len v prípade, ak dôjde k rozhodnutiu o porušení ustanovenia určeného na ochranu spotrebiteľa právoplatným súdnym rozhodnutím. Zákon teda nevyžaduje porušenie špecifického práva, a teda nepriznáva nárok na finančné zadosťučinenie vtedy, ak je žalobca úspešný v konaní na základe iného ustanovenia, napr. všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré nie sú špecificky určené na ochranu spotrebiteľa. Účelom uvedeného ustanovenia bolo totiž priznať spotrebiteľovi, ktorému dodávateľ porušil alebo neuznal nejaké jeho spotrebiteľské práva (najmä v reklamačnom konaní) primerané zadosťučinenie za to, že tieto svoje práva musel spotrebiteľ následne účelne uplatňovať alebo brániť v súdnom konaní a nie primerané zadosťučinenie priamo za ich akékoľvek porušenie. V ďalšom namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku. Poukázal na to, že s pojmu primeranosť možno vyvodit', že súdu je daná možnosť o povinnosť postupovať individuálne, hodnotiť a posudzovať okolnosti konkrétneho zásahu, prípadne stanoviť ďalšie kritériá pre posúdenie každého prípadu. Z rozsudku nie je zrejmé ani označenie, ktoré právo spotrebiteľa bolo porušené v zmysle akého ustanovenia, pričom rozhodnutie vo veci 7C/192/2015 je založené na všeobecných ustanoveniach Občianskeho zákonníka, nie ustanovení upravujúcich práva spotrebiteľa. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanému nárok na náhradu trov konania.

8. Žalobkyňa sa k odvolaniu nevyjadrila.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok ďalej len „CSP“) vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v takom rozsahu, v ktorom sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastane suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví aj medze, v ktorých má odvolací súd po stránke kvalitatívnej rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov uplatnených žalovaným, to či súd prvej inštancie svoje rozhodnutia riadne odôvodnil, vychádzajúc z toho, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky, II. ÚS 78/05).

11. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

12. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Uvedené ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

13. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušľým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva "odradzujúci").

14. A tak práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle už citovanej judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

15. Žalobkyňa voči žalovanému úspešne uplatnila porušenie práva na Okresnom súde Prešov, ktorý rozsudkom 7C/192/2015-74 zo dňa 15.06.2016, okrem iného, uložil povinnosť žalovanému zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným v zmluve o úvere z 23.11.2012 a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni trovy konania.

16. Predmetný rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 5Co/250/2016-91 zo dňa 08.06.2017.

17. V odôvodnení, okrem iného, uviedol cit. „dohoda o zrážkach zo mzdy je formulár, ktorého znenie bolo vopred pripravené zo strany žalovaného veriteľa.“ Žalovaný požiadaval zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy, hoci neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by jej ukladalo povinnosť plniť. Žalovanému sporná dohoda umožňuje bez súdnej kontroly mimosúdne siahnuť na majetok dlžníka, teda žalobkyne. Nie je sporné, že ide o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 OZ. Pre záver súdu bolo relevantné, že sporná dohoda vzhľadom na jej osobitný význam bola vyhotovená z hľadiska podcenenia jej významu zo strany priemerného spotrebiteľa a umožňuje siahnuť spotrebiteľovi na majetok a vymôcť aj plnenia, ktoré sú neprijateľné (úžerné úroky).

18. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia je len logické a spravodlivé, aby táto vychádzala z ujmy, ktorá hrozila žalobkyni v súvislosti s bezdôvodným obohatením žalovaného. Priznaná suma vzhľadom na nepodané odvolanie zo strany žalobkyne zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobkyni ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Pri učení výšky primeraného finančného zadosťučinenia na základe úvahy odvolacieho súdu, tento prihliadol na všetky skutkové okolnosti daného prípadu, vrátane odvolacích námietok žalovaného. Odvolací súd má za to, že žalobkyňa úspešne uplatnila svoje práva žalobou v konaní

č.k. 7C/192/2015. Je bez právneho významu pri uplatňovaní primeraného finančného zadosťučinenia, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy, nemožno sa pri určení výšky finančného zadosťučinenia striktne držať ujmy, ktorá žalobkyni objektívne hrozila. Vzhľadom na porušenia práva spotrebiteľa dodávateľom Profi Credit Slovakia a. s., je priznaná výška finančného zadosťučinenia, určená súdom prvej inštancie vo vzťahu k porušenému právu a skutkovým okolnostiam prípadu, primeraná.

19. Pre úplnosť odvolací súd dopĺňa, že nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku pritom nie je relevantné, či k vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie teda úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zákona č. 250/2007 Z. z.

20. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného úkonu použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP, podľa ktorej sa nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

Odvolací súd konštatuje, že prvoinštančný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej je čo do žalovaným namietaného dôvodu odôvodnené riadne, v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie náležite vysvetlil, z akých dôvodov žalobe vyhovel, v odôvodnení svojho rozhodnutia reagoval na všetky podstatné námietky a tvrdenia žalovaného prednesené v konaní.

Odvolací súd po preskúmaní dospel k záveru, že prvoinštančné rozhodnutie je aj v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a aj v súlade s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

Za porušenie základného práva na spravodlivý súdny proces nemožno považovať to, že prvoinštančný súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

21. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil prihliadajúc aj na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 78/05).

22. Správnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej (výrok I.) zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania (výrok III.), ktorý odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí o trovách konania, potvrdil.

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní plne úspešná, avšak žiadne trovy v odvolacom konaní jej nevznikli a tomu zodpovedá aj výrok o trovách odvolacieho konania.

24. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).